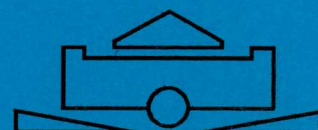

Σ
U
M
M
A
Ρ
Ι
Α

I
U
Ρ
Ι
D
Ι
C
A

S
U
M
M
A

R
I
A

I
U
R
I
D
I
C
A

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

PARLAMENDIINFO KESKUS

2/2008

Valik ülevaateid
välisajakirjanduses
ilmunud artiklitest.
Uued raamatud Eesti
Rahvusraamatukogus

<http://www.nlib.ee/2918>

SUMMARIA IURIDICA 2/2008

AVALIKE KOOSOLEKUTE PIDAMISE ÕIGUSEST SAKSAMAAL.....	3
Kay Waechter Die Vorgaben des Bundesverfassungsgerichtes für das behördliche Vorgehen gegen politisch extreme Versammlungen: Maßgaben für neue Versammlungsgesetze der Länder	
VALITSUSE NÕUSTAMINE – PÕHJENDATUD VAJADUS VÕI LIIGNE KULU?	4
Herbert Mandelartz Rechtsfragen der Regierungsberatung	
KLIIMAMUUTUSTE MÕJUST KURITEGEVUSELE	5
Владимир Семенович Овчинский Глобальные изменения климата и преступность	
DÜNAAMILINE TÖÖHÕIVEPOLIITIKA EUROOPA LIIDUS	6
Mirjana Dragičević ; Alka Obadić The role of dynamic employment policies in the European labour market	
INIMKAUBANDUSE OHVRITE KAITSEST	7
Suzanne Egan Protecting the victims of trafficking : problems and prospects	
DIKTATUURID JA ÜRO PIINAMISVASTANE KONVENTSIOON	9
James Raymond Vreeland Political institutions and human rights : why dictatorships enter into United Nations Convention Against Torture	
VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES	10
UUED ÕIGUSRAAMATUD EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS.....	22

Summaria Iuridica võrguväljaanne: www.nlib.ee/2918

Nimestikud koostanud Tiia Melts ja Maia Ruttu, ülevaated kirjutanud Helve Liiv, Tiia Melts, Marili Rähn, Mari Teede ning Grete Veedla

Väljaande koostanud Tiia Melts, keeleliselt toimetanud Gerli Eero

Ettepanekud ja kommentaarid: Tiia.Melts@nlib.ee

AVALIKE KOOSOLEKUTE PIDAMISE ÕIGUSEST SAKSAMAAL

Kay Waechter

Die Vorgaben des Bundesverfassungsgerichtes für das behördliche Vorgehen gegen politisch extreme Versammlungen: Maßgaben für neue Versammlungsgesetze der Länder Verwaltungsarchiv (2008) Nr. 1, S. 73-101.

Ühena põhiõigustest on kõigil õigus rahumeelselt koguneda ja koosolekuid pidada. Selle põhiseadusest tuleneva õigusega kaasnevad aga teatavad piirangud, mis vajavad eraldi regulatsioone. Föderalismireformi käigus muudeti Saksamaal liidu ja liidumaade seadusandlikku pädevust. Avalike koosolekute korraldamist puudutavad regulatsioonid jäid liidumaade koostada ning neil tuleb kehtestada vastavad õigusaktid. Artikkel vaatleb Saksa konstitutsioonikohtu (*Bundesverfassungsgericht*) praktikat ja toob välja avalike koosolekute keelamise/laialisatmise ja neile piirangute seadmise põhimõtted, mida regulatsioonid peaksid järgima.

Konstitutsioonikohtu koosolekuõigusega seotud varasemad otsused (enne 2000. aastat) puudutavad keskkonnateemalisi kogunemisi; alates 2001. aastast on aga tehtud hulk otsuseid paremradikaalide koosolekute kohta. Ühelt poolt võib otsustest järeldada vastavate asutuste hooletut suhtumist seaduses sätestatusse, mis Saksamaal pole sugugi tavaline; teisalt aga juhivad nad tähelepanu liidu tasandil praegu veel kehtiva avaliku koosoleku seaduse ebamäärasusele, mille tõttu on kohtunikud sunnitud seaduselünki täitma. Autor nendib, et konstitutsioonikohus on olnud pigem koosolekusõbralik ning poliitilised varjundid on jätetud tagaplaanile.

Alustuseks käsitletakse artiklis koosoleku mõistet ja nn koosolekuseaduse (*Versammlungsgesetz*) rakendatavust. Sageli seostatakse avalike koosolekute korraldamist politseiga, nende sekkumise aluseks ongi koosoleku-, mitte politseiseadus. Autor on seisukohal, et koosolekuseadus peaks olema kindlasti spetsiifilisem kui avaliku korra kohta kehtivad regulatsioonid. Seadus peaks kaitsma ja tagama koosolekute korraldamise põhiseaduslikku vabadust, kuid samas võimaldama operatiivset tegutsemist avaliku korra, julgeoleku, osalejate turvalisuse vm kaitsmisel.

Erineva ohupotentsiaali tõttu tuleks liidumaade loodavates koosolekuseadustes kindlasti diferentseerida vabas õhus korraldatavad ja siseruumides peetavad kogunemised ning avalikud ja mitteavalikud koosolekud, kuid koosoleku mõiste võiks seaduses jääda defineerimata. Artiklis peatutakse ka rahumeelsuse mõistel, eristades massikäitumise või üksikisiku tegevusega seotud aspekte. Ohu vältimise seisukohalt leiab eraldi käsitlemist koosolekuseaduse seotus teiste seadustega, nt politseiseadus, liiklusseadus jt, mis võivad mõjutada avaliku koosoleku pidamist ning selle korraldamiseks loa või kinnituse andmist.

Kohtupraktika rõhutab koosoleku korraldaja ja järelevalvet teostava ametiasutuse vahelise koostöö tähtsust, mille eesmärgiks on vägivalla vältimine ja järelevalve hõlbustamine.

Artikli põhiosa moodustab koosolekute keelamise ja nende korraldamisele seatavate piirangute käsitus. Kehtiva koosolekuseaduse § 15 kohaselt tohib koosolekud keelata juhul, kui need kujutavad ohtu avalikule korrale ja julgeolekule. Konstitutsioonikohus eristab selle sätte puhul koosolekute keelamist järgmistel asjaoludel: vahetu oht riiklikule julgeolekule, vahetu oht avalikule korrale, puudulik registreerimine. Koosolekuid korraldatakse kindlaksmääratud ajal, viisil ja kohas teatud arvu osavõtjate arvamuste-seisukohtade väljendamiseks. Demokraatia tingimustes ei ole see taunitav ning seetõttu tuleb avalike koosolekute pidamist igati toetada ja kaitsa. Samas võib kogunenud rahvass oma häälestusega tekitada probleeme kolmandate isikute õigushüvedele ning piirangute seadmine on põhjendatud. Autor vaatleb piirangute õiguslikku sisu ning piiri keelu ja kitsendava abinõu vahel. Nt kui demonstratsioon on registreeritud holokausti mälestuspäevale, kuid see lubatakse läbi viia mõnel teisel päeval, kas sellisel juhul on tegemist koosoleku keelamise või ainult piirava abinõuga? Käsitletakse ka koosolekutel väljendatavate arvamuste sisule ja nende avaldamise viisile, sümbolite kasutamisele,

osavõtjate arvule, koosoleku toimumise ajale ja läbiviimise viisile seatavaid piiranguid, kuid samuti poliitsetest eriolukordadest, nt koosolekute keelamist ühes konkreetses piirkonnas.

Autor peab vajalikuks peatuda ka teistel avalikku koosolekusse sekkumise abinõudel, mis tulenevad poliitiseadusest, nagu nt vahi alla võtmine, järelevalve mõne isiku suhtes vm. Need on pigem täiendavad abinõud tegelemiseks tagajärgedega, mida oleks saanud vältida piirangutega koosolekuseaduse alusel. Piirangute seadmisel on oluline osa ohuprognosil, kuid ohuprognosil standardite õiguslik regulatsioon koosolekuseaduses ei ole soovitatav.

Kokkuvõttes nendib autor, et konstitutsioonikohus on oma otsustes arvestanud koosolekute erineva kaitsevajadusega ning seadnud põhiseadusest tulenevale koosolekuvabadusele teatud juhud piire. Võib aga öelda, et koosolekuvabadus Saksamaal on tagatud, kuid praktika on kõiguv ja täitevvõimul tuleb pidevalt otsida parimaid lahendusi mitte küll (veel) keelatud, kuid siiski kurikuulsate parteide koosolekute takistamiseks.

Refereerinud Tiia Melts

VALITSUSE NÕUSTAMINE – PÕHJENDATUD VAJADUS VÕI LIIGNE KULU?

Herbert Mandelartz

Rechtsfragen der Regierungsberatung

Die Öffentliche Verwaltung (2008) Nr. 7, S. 261-268.

Nii Saksa keskvalitsus (*Bundesregierung*) kui liidumaade valitsused (*Landesregierungen*) ostavad sisse nõustamisteenust peaaegu kõigis poliitika- ja haldusvaldkondades. Ajavahemikul 1999-2003 kulutati ainuüksi keskvalitsuse nõustamisele koos eksperthinnangute ja analüüsidega ca 300 miljonit eurot. Seejuures pole arvestatud liidutasandi rahastamist ega toetussummasid uurimisinstiitutele. Kulud on suured ja tõenäoliselt mitte alati põhjendatud, kui mõelda nõunike ja ministeeriumiametnike hulgale, kelle töökohustuste osaks on nõustamine. Miks ikkagi vajatakse täiendavat abi? Selge on see, et seosed eri valdkondade vahel muutuvad üha keerukamaks ja komplekssemaks; üha sagedamini tuleb otsuseid teha suhteliselt lühikese aja jooksul ning seetõttu ei ole eraldiseisvalt võimalik hoomata kõiki otsusest tulenevaid tagajärgi. Liiga lihtne oleks taandada olukord kinnimakstud viitsimatusele oma peaga mõelda, mida ei saa loomulikult alati välistada, kuid vastus on keerukam ja vajab sisulist analüüsi. Valitsuse nõustamist ei saa käsitleda vaid vajalikkuse või kasu seisukohalt, vaadelda tuleb ka nõustamisega kaasnevaid õiguslikke probleeme üldiselt, parlamendiväliste komisjonide kaudu eraldi, aga ka seoses koostööga ministrite ja ametnike ning seadusandliku ja täitevvõimu vahel.

Artiklis selgitatakse mõistet „valitsuse nõustamine”, eristades nii sisulist kui ajalist mõõdet ja nõustamise viisi, uuritakse nõustamise põhjuseid ning õiguslikku külge, tuuakse välja probleeme, mis võivad esile kerkida lobistide (kuluaaripoliitikute) nõuannete puhul ning vaadeldakse nõustamispraktika mõju parlamendi ja valitsuse suhetele.

Nõustamise olemusse süüvides peatub autor sisulisel, st poliitilisel ja administratiivsel nõustamisel, mida toetab kommunikatsiooninõustamine, st poliitiku esinemine ja käitumine avalikkuses või poliitika kujundamine üldiselt. Eraldi käsitletakse ka n-õ järeleaitamist (*coaching*) ehk grupi- või individuaalnõustamist, mille eesmärgiks on ülesande efektiivne ja ökonoomne lahendamine. Ajalise mõõtmepuhul eristatakse strateegilist ja operatiivset nõustamist, nõustamisviisi puhul kirjeldatakse *ad-hoc* või pikaajalist, avalikku või mitteavalikku, ostetud või tellimusevälist nõustamist.

Artikli põhiosa moodustabki valitsuse nõustamise lubatavuse analüüs. Kuna nõustamise mõttekuse, vajalikkuse, üleliigsuse või ebamajanduslikkuse küsimusele ei ole võimalik üheselt vastata, mängib autor läbi erinevad võimalused, põhjused ja põhjendused. Nt lubamatu on kasutada poliitilist nõustamist opositsiooni väidete kummutamiseks.

Autor peatub ka parlamendi ja valitsuse omavaheliste suhete nõustamise ja informatsiooni edastamisega seotud aspektidel. Liberaalse õigusriigi liikumisega moodsa sotsiaalse, tulemuslikkusele orienteeritud riigi suunas on valitsuse võim parlamendiga võrreldes oluliselt suurenenud. Riiklikul tasandil on initsiatiiv valitsuse käes. Valitsusel on oma ministeeriumite ja asutuste kaudu ka oluliselt paremad võimalused informatsiooni saamiseks ja töötlemiseks. Parlamendile edastatav informatsioon on valikuline, aga info hulk on sedavõrd suur, et parlamendiliikmetel ei ole võimalikki end asjadega piisavalt süvitsi ja ministeeriumiametnikega võrdselt kurssi viia. Tulemuseks on parlamendi võimu jätkuv vähenemine. Probleemi võimaliku lahendusena näeb autor parlamendi teadusteenistuste võrgu väljaarendamist.

Sisulise analüüsi tulemusena toob autor välja juhud, millal valitsuse nõustamine on vajalik ja millal tuleks sellest loobuda. Lisaks on senise praktika käigus kerkinud esile küsimused haldusaparaadi ökonoomsusest, mis põhiseadusest tulenevate probleemide kõrval osutavad ka juhtimis- ja koostööprobleemidele avalikus teenistuses.

Refereerinud Tiia Melts

КЛИМАМУТУСТЕ МÕJUST KURITEGEVUSELE

Владимир Семенович Овчинский

Глобальные изменения климата и преступность

Журнал Российского права (2008) № 3, с. 106-116.

Juba 19. sajandi lõpus ja 20. sajandi alguses seostasid nüüdisaegse kriminoloogia rajajad Cesare Lombroso, Gabriel de Tarde ja Enrico Ferri oma uurimistöodes kliimatingimusi ja kuritegevust. Samalaadseid uurimustöid tehti ka Venemaal. Ilmnes seaduspärasus, mille kohaselt isikuvastased kuriteod leiavad aset kuumadel suvekuudel pigem lõunaregioonides ning varavastased kuriteod külmal aastaajal põhjaregioonides. Probleem kerkis uuesti esile 20. sajandi teisel poolel, kui Ameerika Ühendriike tabasid just pikaaegse põuaperioodi ajal massilised rahutused suuremates linnades. Uurimusi analüüsid selgus lineaarne seos agressiooni ja temperatuuri vahel.

1960ndatel aastatel avastasid atmosfääri soojusbilansiga tegelevad teadlased keskmise temperatuuri tõusu atmosfääri maalähedases kihis, siis algaski globaalsete kliimamuutuste uurimine. Vaatluse alla võeti kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni tõus ja kasvuhooneefekti suurenemine, mille võimalikuks tagajärjeks on kliima globaalne soojenemine. Rahvusvahelise koostöö tulemusena võeti 9. mail 1992 vastu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon ja 11. detsembril 1997 Kyoto protokoll, mis kohustab arenenud riike aastateks 2008-2012 vähendama kasvuhoonegaaside paiskamist atmosfääri kuni 5%. ÜRO ekspertide grupi 2007. aasta ettekandes prognoositakse temperatuuri 2–4-kraadist tõusu aastaks 2100, sõltuvalt demograafilisest ja majanduslikust arengust. Artiklis tuuakse välja temperatuuri tõusuga kaasnevad võimalikud hukatuslikud tagajärjed ning võrreldakse kliimamuutuste mõju inimkonnale maailmasõdade mõjuga. Samal ajal on kliimaküsimustega tegelevate teadlaste hulgas arvukalt ka neid, kelle arvates Kyoto protokollu järeldestel puudub teaduslikult põhjendatud alus, need on vastuolus looduslike protsesside füüsikaga ja käsitlevad väärtalt antropogeenseid kliimamõjutusi. Venemaal töötati välja kasvuhooneefekti uurimise adiabaatiline teooria, mille kohaselt kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni tõus troposfääris võib viia ainult kliima jahenemiseni. Läbiviidud katsed näitavad kliima jahenemist viimase 20 aasta jooksul. Vene Föderatsiooni Teaduste Akadeemia observatooriumi teatel ähvardab Maad globaalne jahenemine alates aastatest 2012-2015, mis saavutab miinimumi 2041. aastal.

ÜRO Julgeolekunõukogu algatusel toimus 17. aprillil 2007 avalik istung energeetika, julgeoleku ja kliima vastastikuste mõjutuste selgitamiseks. ÜRO peasekretär Ban Ki-moon väitis, et keskkonna degradatsioon ja ressursside ebahühtlane jaotus võivad põhjustada probleemsete piirkondade destabiliseerumist. Kliimamuutused mõjutavad mitte ainult keskkonda, vaid ka majandust, rahu ja julgeolekut. Autor peatub pikemalt veel Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa alalise esindaja E. J. Parry kirjal ÜRO Julgeolekunõukogule, mis käsitleb rahu ja julgeolekut otseselt puudutavaid, kuid ka kriminoloogilist julgeolekut mõjutavaid tegureid: piiritülid, migratsioon, energia jt ressursside nappus, sotsiaalsed pinged, humanitaarkriisid. Vaadeldakse nende seoseid ja vastastikust mõju.

2007. a. mais avaldasid Ameerika Ühendriigid oma ettekande kliima soojenemise ja julgeoleku küsimustes. Ettekandes prognoositakse arenguid nii Ameerikas kui ka Euroopas. Moskva energeetikainstituudi globaalprobleemide laboratooriumi uurimuste põhjal koostati kliimaatiliste kõikumiste ja sotsiaalajaloo võrdlev kronoloogia, mille üks järeldustest käsitleb Nõukogude Liidu lagunemist, mis toimus väidetavalt kliima soojenemise perioodil.

Artiklis käsitletakse samuti Venemaal koostatud kliimamuutuste ettekannet nii soojenemise kui ka jahenemise positiivsetest ja negatiivsetest tagajärgedest. Analüüsi ja arutluste tulemusena jõutakse tõdemuseni globaalsete kliimamuutuste ja kuritegevuse süsteemsest seotusest.

Refereerinud Helve Liiv

DÜNAAMILINE TÖÖHÕIVEPOLIITIKA EUROOPA LIIDUS

Mirjana Dragičević ; Alka Obadić

The role of dynamic employment policies in the European labour market

The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations.

Vol. 23 (2007), no. 4, p. 567-585.

Viimase 15 aastaga on nii Euroopa Liidu kui ka Kesk- ja Ida-Euroopa maade tööturul toimunud suured muutused. 2000. aasta märtsis võeti Lissabonis vastu tegevuskava, mille eesmärgiks on muuta Euroopa Liit (EL) aastaks 2010 maailma kõige dünaamilisemaks ja konkurentsivõimelisemaks teadmispõhiseks majanduspiirkonnaks, viia keskmine majanduskasv 3%-ni ja luua 20 miljonit uut töökohta. Strateegia kohaselt peavad liikmesriigid 2010. aastaks tegema kõik selleks, et tõsta üldine tööhõive määr 70%-ni, naistel 60%-ni ja üle 55-aastastel 50%-ni tööealisest elanikkonnast.

Artiklis käsitletakse ELi tööturu ja tööhõivepoliitika arengut ja suundumusi liidu laienemise eel ja järel. Hoolimata suurtest erinevustest uute ja vanade liikmesriikide vahel on riikide ühiseks tunnusjooneks tööjõu vähenemine ning tööhõive määra langus. Artiklis analüüsitakse sellise olukorra tekkepõhjuseid, rõhutatakse vanade liikmesriikide tööturu liigset jäikust ning äriühingutele kehtestatud mitmeid piiranguid. Alates 1997. aastast on olukord siiski paranenud, tööhõive määr tõusis 2005. aastaks 5% võrra.

Kesk- ja Ida-Euroopa maades on tööjõu vähenemise ja tööhõive määra languse tinginud sisemajanduse koguprodukti järsk vähenemine üleminekuperioodi alguses, riikliku sektori osatähtsuse kahanemine, erastamisprotsess ja majanduse ümberkorraldamine. Tööturu endisest riigikorrast pärinevad õiguslikud regulatsioonid on küll taganud töötajate õiguste tugeva kaitse sotsiaalkindlustussüsteemide, ametiühingute osatähtsuse jm abil, kuid samas takistanud tööturu arengut.

Artiklis antakse ülevaade aktiivsest ja passiivsest tööturupoliitikast. Kui passiivset poliitikat iseloomustavad töötuskindlustushüvitised ja varane pensionilejäämine, siis aktiivse poliitika märksõnadeks on töökohtade loomine ja vahendus, koolitus, mobiilsus ja tööturu paindlikkus. Uuringud näitavad, et pikaajalised toetused soosivad pikaajalist töötust. Aktiivne tööturupoliitika seevastu stimuleerib inimesi tööturule tagasi pöörduma, pakkudes neile vähem toetusi, rohkem koolitust ja ümberõpet ning uusi töökohti. Passiivselt tööturupoliitikalt aktiivsele üleminekuks eeldab aga õigusaktide ja regulatsioonide muutmist.

Euroopa Komisjoni vahekokkuvõttest selgus, et vaatamata mõningatele edusammudele ollakse seatud eesmärkidest veel kaugel. Üldine tööhõive määr oli 2005. aastal vaid 64%. 2004. aastaks loodi ainult 6 miljonit töökohta ja majanduskasv oli 3%-st kaugel. 2005. aastal tegi Euroopa Komisjon ettepaneku taaskäivitada Lissaboni strateegia, keskendades liikmesriikide jõupingutused kahele peamisele ülesandele – püsiva majanduskasvu saavutamisele ning töökohtade loomisele.

Positiivseid näiteid tuuakse teiste riikide praktikast töökohtade loomise uuenduslike ja dünaamiliste võimaluste kasutamisel. Nt Taani, Suurbritannia, Iirimaa ja Soome valitsused suurendasid kulutusi haridusele, eesmärgiga tõsta tööjõu tootlikkust ja osalusvõimet tööturul; Soome saavutas eakate töötajate tööhõive kasvu pensionisüsteemi muutmise, koolituse tagamise ning paremate töötingimuste loomise ja madalalt tasustatud töökohtade subsideerimisega; Eestis planeeritakse kutsehariduse reformi; Kreekas võeti vastu uus seadus elukestva õppe süsteemi reformimiseks jne.

Kesk- ja Ida-Euroopa riikide tööturupoliitika arendamiseks soovivad autorid:

1. suurendada investeringuid parema hariduse ja tervishoiu tagamiseks;
2. reformida haridussüsteeme, kaasajastades õppekavasid turumajanduse uute nõuetega;
3. moderniseerida sotsiaalkaitsesüsteeme;
4. muuta paindlikumaks regulatsioonid tööjõu vabaks liikumiseks, et tööturgu tasakaalustada.

Tööhõivepoliitika vanades ja uutes liikmesriikides on sedavõrd erinev, et kõikidele riikidele ühtselt kehtivaid soovitusi anda ei saa, arvestada tuleb iga riigi erinevat majandus- ja sotsiaalkeskkonda ning õppida teiste riikide kogemustest.

Ainult integreeritud lähenemisega tööturu probleemidele, paindlikult kombineerides aktiivset ja passiivset tööturupoliitikat, võib saavutada edu tööpuuduse vastu võitlemisel ja tööhõive määra suurendamisel.

Refereerinud Mari Teede

INIMKAUBANDUSE OHVRITE KAITSEST

Suzanne Egan

Protecting the victims of trafficking : problems and prospects

European Human Rights Law Review (2008) no. 1, p. 106-119.

Artikli põhiteemaks on inimkaubanduse vastu võitlemine ja ohvrite kaitse õiguslik regulatsioon rahvusvahelisel ja Euroopa tasandil. Autor toob välja asjaolu, et senini on tähelepanu pööratud pigem kaubitsejate karistamisele kui ohvrite kaitsele. Inimkaubandus on inimõiguste ränk rikkumine, tähendades ohvri värbamist, transportimist, üleandmist, majutamist või vastuvõtmist eesmärgiga inimest tema nõusolekut arvestamata ekspluateerida. Samas on riigid pööranud liiga

vähe tähelepanu inimkaubanduse ohvrite kaitsele ning see kuritegu on jäänud rahvusvahelise ja siseriikliku õiguse vahepeale. Puudub ühtne regulatsioon, mille keskmes oleks inimõigused. Kuna inimkaubandus on varjatud tegevus, puudub selle kohta usaldusväärne statistika. Hinnanguliselt toimetatakse üle riigipiiride aastas umbes 800 000 meest, naist ja last. Siia lisanduvad ohvrid, kellega kaubitsetakse riigisiselt. Inimkaubandust on raske ohjeldada just „nähtamatus” ja konkreetse informatsiooni puudumise tõttu.

Autor analüüsib inimkaubanduse vastu võitlemisel kehtivaid regulatsioone ning peatub pikemalt nn Palermo protokollil (*The Palermo Protocol*), mis täiendab ÜRO rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise konventsiooni. Protokolli eesmärgiks on ära hoida inimkaubandust, eriti naiste ja lastega kaubitsemist, pakkuda ohvritele kaitset ja toetust, kuid ka tõhustada riikidevahelist koostööd. Protokolliks defineeritakse inimkaubanduse mõiste ja sätestatakse strateegiline õiguslik raamistik inimkaubanduse ohjamiseks. Riigid on kohustatud kaitsma ohvrite privaatsust ja identiteeti ning olema valmis tagama neile füüsilise, psühholoogilise ja sotsiaalse taastumise, mis hõlmab nii majutust, nõustamist, õiguskaitset ohvrile mõistetavas keeles, meditsiinilist ja materiaalselt abi ning võimalusi töötamiseks ja hariduse omandamiseks. Oluline on ka luua siseriiklik süsteem kuriteoohvritele hüvitise maksmiseks. Autor rõhutab protokolli tähtsust, kuid nendib, et peamine on selles siiski kuritegevuse kontrolli alla saamine ja ennetamine.

Järgnevalt käsitletakse Euroopa Liidu inimkaubandust puudutavaid õigusakte ja Euroopa Nõukogu regulatsioone ning meetmeid. Euroopa Liidus võeti 2002. aastal vastu raamotsus inimkaubanduse vastu võitlemise kohta, mis tunnistab inimkaubanduse kriminaalkuriteoks, kuid pöörab liiga vähe tähelepanu ohvrite kaitsele. Võttes aluseks Palermo protokoll ja teised rahvusvahelised õigusaktid, koostas Euroopa Nõukogu 2005. aastal inimkaubanduse vastu võitlemise konventsiooni, eesmärgiga töötada välja ohvrite inimõiguste kaitse ühtsed ja siduvad regulatsioonid. Esmakordselt seostati siis inimkaubandus inimõiguste kaitsega. Konventsioon kohustab akti ratifitseerinud riike kehtestama meetmed, mis võimaldaks ohvrite füüsilist, psühholoogilist ja sotsiaalset taastumist. Konventsiooni täitmist jälgib sõltumatu ekspertgrupp (GRETA). Akt jõustus 1. veebruaril 2008, siis oli selle ratifitseerinud vaid kümme Euroopa riiki. Autori arvates näitab see, et inimkaubanduse ohvrite kaitse rahvusvahelisel tasandil on veel puudulik. Inimkaubandust, eriti naiste ja laste kaitset rahvusvaheliste inimõiguste kontekstis analüüsides vaatleb autor konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW) ja ÜRO lapse õiguste konventsiooni. Euroopa inimõiguste konventsiooni sätteid, nagu nt orjuse ja sunniviisilise töö keelamine, õigus austusele eraelu vastu, käsitletakse artiklis Euroopa inimõiguste kohtu praktika ja tõlgenduste põhjal.

Vaatamata inimkaubanduse tõsistele tagajärgedele on riigid olnud üsna tagasihoidlikud ohvrite kaitseks siduvate juriidiliste kohustuste võtmisel. Tegelikult aga oleks äärmiselt oluline ühtlustada inimkaubanduse ja inimõiguste kaitse õiguslik regulatsioon rahvusvahelisel tasandil.

Refereerinud Marili Rähn

DIKTATUURID JA ÜRO PIINAMISVASTANE KONVENTSIOON*

James Raymond Vreeland

Political institutions and human rights : why dictatorships enter into the United Nations Convention Against Torture

International Organization. Vol. 62 (2008), no. 1, p. 65-101.

Artiklis analüüsitakse dilemma olemust ja põhjusi, miks riigid, kus teisitimõtlejaid piinatakse, avaldavad ÜRO piinamisvastase konventsiooniga (CAT) liitumiseks suuremat huvi kui riigid, kus piinamist esineb harva. Selgitamaks diktatuuride huvi rahvusvaheliste lepingute vastu võrdleb autor neid riike ning uurib poliitiliste institutsioonide rolli neis, seda võimu jagamise ja inimõiguste kaitse tagamise aspektist. Eristatakse peamiselt kahte diktatuuritüüpi: diktatuur, milles võim jaguneb mitmete poliitiliste parteide vahel, vastandatuna diktatuurile, kus võim on koondunud ühe partei või üksikisiku kätte (nn suletud diktatuur). Ilmneb seaduspära – mida rohkem on võim jagatud, seda rohkem esineb piinamist ja vägivalda.

Juriidilise tausta tutvustamiseks käsitletakse CATi sätteid, mis muuhulgas defineerivad piinamise mõiste. Pikemalt peatutakse konventsiooni ratifitseerimise tähendusel siseriiklikule õigusele. Arvukate näidete abil toob autor välja kahe diktatuuritüübi käitumismudelid piinamise esinemise suhtes ning ka põhjused, miks diktaatorlike režiimide valitsused peavad kasulikuks konventsiooniga ühineda. Rõhutatakse autoritaarsetes režiimides tegutsevate siseriiklike institutsioonide ja huvigruppide mõju valitsusele rahvusvaheliste lepingutega liitumisel; mitte ainult CATiga, vaid ka nt ÜRO rahvusvahelise kodaniku- ja poliitiliste õiguste paktiga (*International Covenant on Civil and Political Rights*) või majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise paktiga (*International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights*) jt.

Järeldused piinamisvastase konventsiooni vajalikkuse kohta osutavad autori arvates sellele, et korrelatsioon konventsiooniga ühinemise ja halveneva suhtumise vahel inimõigustesse võib olla üle pakutud. Kokkulepe võib aidata vähendada piinamist, kui valitsus adapteerib konventsiooni tingimused siseriiklikku õigusesse. Käesolev artikkel keskendub eelkõige riigisiseste võimaluste ja mõjutusvahendite uurimisele, kuidas aga rahvusvaheline surve võib mõjutada siseriiklikke institutsioone diktatuurirežiimis, vajab autori arvates eraldi analüüsimist.

Artiklis ei väideta, et rahvusvahelised konventsioonid nagu CAT oleksid kahjulikud. Autor tõdeb, et rahvusvaheliste kokkulepete kasu ja positiivne mõju sõltub kohalikust ehk riigi tasandi poliitikast – õigemini ühiskondlikest kokkulepetest, seda isegi diktaatorliku režiimi puhul. Kui kohalikud poliitilised parteid on võimelised saavutama riigilt järeleandmisi ja mööndusi, võib rahvusvaheline kogukond kohalikke, diktatuuri poolt aktsepteeritud huvigruppe kaasates leida võimalusi piinamise tõkestamiseks. Seejuures on just arvukate poliitiliste parteide olemasolu heaks lähtekohaks.

Refereerinud Grete Veedla

---

* Vt ka äsja RRI saanud raamatut: Manfred Nowak ; Elizabeth McArthur. The United Nations Convention Against Torture : a commentary. Oxford, 2008 (2-08-04956)

VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

Duxbury, Neil. Kelsen's endgame // The Cambridge Law Journal (2008) nr. 1, lk. 51-61. Hans Kelseni õigusfilosoofiast.

Hommerich, Christoph ; Kilian, Matthias. Die Deutschen und ihre Rechtsprobleme – Ergebnisse einer ersten empirischen Annäherung // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 10, lk. 626-631. Sakslaste õigusprobleeme käsitlevast uuringust.

Lukjanova, J. Nekotorõje problemõ pravotvortšestva v sovremennoi Rossii // Pravovedenije (2007) nr. 6, lk. 159-165. Õigusloomest Venemaal.

Paunio, Elina ; Lindroos-Hovinheimo, Susanna. Kielellisen tulkinnan fitio EU-oikeudessa // Lakimies (2008) nr. 2, lk. 230-247. ELi õiguskeelega tõlkeprobleemidest.

Rüthers, Bernd. Gesetzesbindung oder freie Methodenwahl? – Hypothesen zu einer Diskussion // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 2, lk. 48-51. Õigusteaduse metodoloogias ja õigusloomest.

TSIVILÕIGUS

Derleder, Peter. Der "mitgekaufte" Mieter // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 17, lk. 1189-1195. Üürisuhetest omanikuvahetuse korral.

Grandel, Mathias. Unterhaltsberechnung bei "gleichrangig" berechtigten Ehegatten außerhalb des Mangelfalls // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 12, lk. 796-800. 1. jaanuarist 2008 kehtivast uuest elatisrahade seadusest ja elatisrahade arvestamise ja ülapiidamiskohustusega seotud probleemidest.

Gruzdev, V. Kategorija ravenstva v graždanskom prave // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 2, lk. 81-89. Võrdsuse kategoorias Venemaa tsiviilõiguses.

Henaghan, Mark. The normal order of family law // Oxford Journal of Legal Studies (2008/Spring) nr. 1, lk. 165-182. Perekonnaõiguse arengust ja muutumisest.

Herrlein, Jürgen. Die Rechtsprechung zur Wohnraummiete im zweiten Halbjahr 2007 // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 18, lk. 1279-1283. Eluruumide üüriõigusega seotud kohtupraktikast 2007. aasta teisel poolel.

Kogel, Walter. Die geplanten Änderungen des Zugewinnausgleichs- und Vormundschaftsrechts // Monatsschrift für Deutsches Recht (2008) nr. 6, lk. 297-301. Muudatustest abieluvara puudutavates regulatsioonides.

Lind, Judith. The best interest of the child as an argument in assessments of parent potential in Sweden // International Journal of Law, Policy and the Family (2008/Apr) nr. 1, lk. 1-21. Tulevaste lapsevanemate vanemliku potentsiaali hindamisest Rootsis.

Molitoris, Michael ; Klindt, Thomas. Produkthaftung und Produktsicherheit // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 17, lk. 1203-1208. Tooteohutuse seadusest ja vastavast kohtupraktikast.

Muscheler, Karlheinz. Das Vor- und Nachvermächtnis // Archiv für die civilistische Praxis (2008) nr. 1, lk. 69-100. Pärandamisest, pärimisest ja lisaannakust.

Ryrstedt, Eva ; Mattsson, Titti. Children's rights to representation : a comparison between Sweden and England // International Journal of Law, Policy and the Family (2008/Apr) nr. 1, lk. 135-147. Laste esindusõigust, eestkostet, vanemlikku vastutust, elukoha ja vanematega kontakteerumist käsitlevatest kohtulahenditest Rootsis ja Inglismaal.

Schmeel, Günter. Aktuelle Entwicklungen im Bauvertragsrecht // Monatsschrift für Deutsches Recht (2008) nr. 5, lk. 240-248. Ehituslepingutest ja nendega seotud kohtuasjadest.

Širokov, A. Zadatsi administrativno-pravovogo regulirovanija upravljenija mnogokvartirnõmi domami // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 3, lk. 98-103. Korterajade haldamisest Venemaal.

ÄRIÕIGUS

Bayer, Walter ; Ohler, Christoph. Staatsfonds *ante portas* // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 1, lk. 12-31. Välismajandusseaduse (*AWG - Außenwirtschaftsgesetz*) muutmise eelnõust, välisinvesteeringutest ning riigi tegevusest ettevõtjana.

Fleischer, Holger ; Schmolke, Klaus Ulrich. Die Rechtsprechung zum deutschen internationalen Gesellschaftsrecht seit 1991 // Juristenzeitung (2008) nr. 5, lk. 233-242. Äriühingutega seotud kohtupraktikast.

Goll, Ulrich ; Schwörer, Frank. Eindämmung des Klagegewerbes durch Instanzenzugverkürzung // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 3, lk. 77-80. Aktsionäride õigusest üldkoosoleku otsuseid vaidlustada.

Hirte, Heribert. Die Entwicklung des Unternehmens- und Gesellschaftsrechts in Deutschland im Jahre 2007 // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 14, lk. 964-971. Arengutest ja seadusemuudatustest saksa äri- ja äriühinguõiguses 2007. aastal.

Holzborn, Timo ; Israel, Alexander. Die Neustrukturierung des Finanzmarktrechts durch das Finanzmarktrichtlinienumsetzungsgesetz (FRUG) // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 12, lk. 791-796. Finantsturu ümberkujundamise 1. novembril 2007 jõustunud regulatsioonidest.

Kersten, Jens. Standortmarketing für Bundesrepublik // Verwaltungsarchiv (2008) nr. 1, lk. 30-45. Turunduspoliitikast ja Saksamaa kui investeerimis- ja majanduskeskkonna reklaamimisest.

Möllers, Thomas M. J. Effizienz als Maßstab des Kapitalmarktrechts // Archiv für die civilistische Praxis (2008) nr. 1, lk. 1-36. Kapitaliturust ning kogemuslike ja majanduslike argumentide kasutamisest tsiviil-, karistus- ja avalik-õiguslike sanktsioonide põhjenduseks.

Schlegel, Ralf Oliver. Hinweispflichten des Internetshopbetreibers auf Umsatzsteuer und Versandkosten // Monatsschrift für Deutsches Recht (2008) nr. 8, lk. 417-420. Internetikaubandusest, konkurentsist ja hindade avaldamise nõudest.

Weber, Jörg-Andreas. Die Rechtsnatur des Flaschenpfands // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 14, lk. 948-953. Pandipakendi hinna õiguslikust aspektist.

INTELLEKTUAALNE OMAND

Copyright protection in the Russian Federation – 2008 special 301 report // SEEL : Survey of East European Law (2008/Feb) nr. 1, lk. 1-12. Venemaa ja USA kahepoolsest lepingust (IPR Agreement) autoriõiguse süsteemi parandamiseks ja kaasajastamiseks Venemaal.

Correa, Carlos M. Patenting human DNA: what flexibilities does the TRIPS Agreement allow? // The Journal of World Intellectual Property (2007) nr. 6, lk. 419-437. Inimese DNA patenteerimisest.

Geiger, Christophe. Flexibilising copyright – remedies to the privatisation of information by copyright law // International Review of Intellectual Property and Competition Law (2008) nr. 2, lk. 178-197. Informatsiooni erastamisest autoriõiguse alusel.

Gersteuer, Stephan. Patente auf Pflanzen und Tiere // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 4, lk. 370-375. Loomade ja taimede patenteerimisest.

Pflüger, Almut. Legal research in practice – empirical legal research and research into legal facts // International Review of Intellectual Property and Competition Law (2008) nr. 2, lk. 198-210. Empiiriliste ja faktidel põhinevate õiguslaste uuringute kasutamisest kaubamärgi- ja konkurentsioiguses.

Ventose, Eddy D. Patent protection for methods of medical treatment in the United Kingdom // Intellectual Property Quarterly (2008) nr. 1, lk. 58-81. Ravimeetodite patendikaitsest ja Suurbritannia patendiõigusest enne ja pärast 1977. aasta patendiseadust.

Vuorinen, Jarkko. Patentipoolit itsesääntelyn ilmentyminä // Lakimies (2008) nr. 1, lk. 42-62. Patentide ühtse kogumina patentimisest.

Westkamp, Guido. The limits of Open Source : lawful user rights, exhaustion and co-existence with copyright law // Intellectual Property Quarterly (2008) nr. 1, lk. 14-57. Avatud lähtekoodiga tarkvara limitidest, litsentsilepingutest ja autoriõigusest Saksamaal.

KESKKONNAÕIGUS

Kahl, Wolfgang. Neuere höchstrichterliche Rechtsprechung zum Umweltrecht. Teil 2 // Juristenzeitung (2008) nr. 3, lk. 120-128. Keskkonnaõigusega seotud kohtuasjadest: kliimakaitse, avalik juurdepääs keskkonnateabele jm. Algas: Juristenzeitung, 2008, nr. 2.

Köck, Wolfgang ; Wolf, Rainer. Grenzen der Abweichungsgesetzgebung im Naturschutz // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 4, lk. 353-360. Keskkonnaseadustiku eelnõust.

McMaster, Peter. Climate change – statutory duty or pious hope? // Journal of Environmental Law (2008) nr. 1, lk. 115-119. Suurbritannia kliimamuutuste seaduse eelnõust.

Robinson, Colin. The economics of energy security: is important dependence a problem? // Competition and Regulation in Network Industries (2007) nr. 4, lk. 425-451. Energiaturust, -impordist ja -ohutusest Suurbritannia energiapoliitika näitel.

Ross, Andrea. Why legislate for sustainable development? An examination of sustainable development provisions in UK and Scottish statutes // Journal of Environmental Law (2008) nr. 1, lk. 35-68. Säästvast arengust Inglismaa ja Šotimaa õigusaktides.

Schrader, Christian. Umweltgesetzbuch? Nein Danke // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 2, lk. 60-63. Keskkonnaõiguse kodifitseerimisest ja keskkonnaseadustiku loomise eelnõust Saksamaal.

Turgut, Nükhet Yilmaz. Environmental law // The Journal of Business Law (2008) nr. 3, lk. 269-289. Ennetavast printsiibist keskkonnaõiguses ning tehnoloogiaalaste saavutuste mõjust rahva tervisele.

TÖÖÕIGUS

Engblom, Samuel. Fixed-term-at-will : the new regulation of fixed-term work in Sweden // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2008) nr. 1, lk. 133-149. Tähtajalistest töölepingutest ja töötajatest ning ELi direktiivi 1999/70/EC kohaldamisest Rootsis.

Fischer, Matthias G. Gesetzlicher Mindestlohn, sozialrechtlich garantiertes Mindesteinkommen und Grundgesetz // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 1, lk. 31-41. Seadusega kehtestatud ühtsest miinimumpalgast Saksamaal.

Flannigan, Robert. The [fiduciary] duty of fidelity // The Law Quarterly Review (2008/Apr), lk. 274-298. Usaldusisiku ustavuskohustusest ja usalduse rikkumisest kohtulahendite põhjal.

Guthrie, Robert ; Taseff, Rebecca. Dismissal and discrimination : illegal workers in England and Australia // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2008) nr. 1, lk. 31-60. Inglismaa ja Austraalia illegaalse töajõuga seotud kohtupraktikast ja õiguslikest regulatsioonidest.

Lu, Haina. The personal application of the right to work in the age of migration // Netherlands Quarterly of Human Rights (2008) nr. 1, lk. 43-77. Illegaalsete immigrantide, pagulaste, asüülitaotlejate ja residentide õigusest tööle.

Oelkers, Felix. Altersdiskriminierung bei Sozialplänen // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 10, lk. 614-617. Vanuselisest diskrimineerimisest töötajate huvide kaitse alastes kokkulepetes ettevõttes toimuvate muudatuste või ettevõtte sulgemise korral.

Ponomarjova, N. Rol sudebnoi praktiki v realizatsii konstitutsionnohh prav graždan v sfere sotsialno-trudovõhh otnošenii // Pravovedeniye (2007) nr. 5, lk. 79-84. Kohtupraktika rollist kodanike põhiõiguste tagamisel töösuhetes.

SOTSIAALHOOLDUSÕIGUS

Bruns, Alexander. Nachhaltigkeit in der privaten Kranken- und Pflegeversicherung – das Gesundheitsrisiko als Chance und Herausforderung der Privatversicherung // Juristenzeitung (2008) nr. 5, lk. 209-218. Mitteriiklikust ravi- ja sotsiaalhoolduskindlustusest.

Coepicus, Rolf. Mehr Ausschlussstatbestände zur Abwehr von Rentenjägern in Satzungen der Versorgungswerke // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 3, lk. 92-95. Toitjakaotuspensionist ja muudatustest kutseühingute sätetes toitjakaotushüvitise väljapetmise vältimiseks.

Schrader, Peter ; Straube, Gunnar. Die Anhebung der Regelaltersrente // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 15, lk. 1025-1028. Pensionikindlustusest, vanaduspensionist ning pensioniea tõstmisest.

FINANTSÕIGUS

Dobrõnin, I. Konstitutsioonno-pravovõje aspektõ funktsionirovanija bankovskoi sistemõ Rossiiskoi Federatsii i problema adaptatsii k vstupleniju v WTO // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 2, lk. 101-107. Vene Föderatsiooni pangasüsteemist ja ühinemisest Maailma Kaubandusorganisatsiooniga.

Fricke, Eberhard. Bedarf es eines Anstoßes zu einer erneuten wissenschaftlichen Stabilisierung der staatlichen Finanzkontrolle? // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 6, lk. 226-234. Riiklikust finantskontrollist.

Heuer, Carl-Heinz. Die Bewertung von Kunstgegenständen // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 11, lk. 689-697. Kunstiteoste hindamisest maksu- ja tsiviilõiguse mõistes.

Janus, Hans. Einlagensicherung im russischen Bankwesen // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2008) nr. 3, lk. 76-81. Hoiuste tagamisest Venemaa panganduses.

Plewka, Harald ; Klümpen-Neusel, Claudia. Die Entwicklung des Steuerrechts // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 13, lk. 901-906. Saksa maksuõiguse arengust ja muudatustest maksuseadustes.

Stahl, Christian. Das Argument der Finanz- und Haushaltsplanung nach der Erbschaftsteuerbeschluss vom 7. November 2006 // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 5, lk. 194-199. Konstitutsioonikohtu pärandimaksu puudutavast 2006. aasta 7. novembri lahendist, mille kohaselt on kehtiv redaktsioon põhiseadusega vastuolus.

Vikulin, A. ; Rustamjan, V. O sisteme printsipov zakonodatelstva o kreditnõhh istorijahh // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 3, lk. 65-72. Venemaa krediitdokumentatsiooni käsitlevast seadusandlusest.

Weber-Grellet, Heinrich. Die Abgeltungsteuer: irritiertes Rechtsempfinden oder Zukunftschance? // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 9, lk. 545-550. 1. jaanuarist 2009 kehtima hakkavast seadusemuudatusest kapitalitulude maksustamise kohta.

Wulf, Martin. Schwerpunktbereich – Einführung in das Steuerstrafrecht // Juristische Schulung (2008) nr. 3, lk. 206-211. Maksukaristusõigusest.

KARISTUSÕIGUS

Ashford, Jose B. ; Wong, Kai W. ; Sternbach, Katherine O. Generic correctional programming for mentally ill offenders // Criminal Justice and Behavior (2008/Apr) nr. 4, lk. 457-473. Vaimsete tervishäiretega kurjategijate raviprogrammidest.

Badle, Alexander. Betrug und Korruption im Gesundheitswesen // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 15, lk. 1028-1033. Pettuste ja korruptsiooni uurimisest tervishoiusüsteemis.

Burchfield, Keri B. ; Mingus, William. Not in my neighbourhood // Criminal Justice and Behavior (2008/Mar) nr. 3, lk. 356-374. Seksuaalkuritegusid puudutavatest õiguslikest regulatsioonidest, seksuaalkurjategijate registreerimisest ja avalikustamisest ning selle mõjust kurjategijate hilisemale osalemisele sotsiaalses elus.

Buse, Johannes W. ; Bohnert, Dieter. Steuerstrafrechtliche Änderungen zur Bekämpfung des Umsatz- und Verbrauchsteuerbetrugs // *Neue Juristische Wochenschrift* (2008) nr. 10, lk. 618-621. Muudatustest saksa karistusseadustikus käibe- ja aktsiisimaksupettustega võitlemiseks.

Duwe, Grant ; Donnay, William ; Tewksbury, Richard. Does residential proximity matter? A geographic analysis of sex offence recidivism // *Criminal Justice and Behavior* (2008/Apr) nr. 4, lk. 484-504. Geograafilise asukoha mõjust seksuaalkurjategijate retsidivismile.

Ferguson, Christopher J. ; Rueda, Stephanie M. ; Cruz, Amanda M. ; Ferguson, Diana E. ; Fritz, Stacey ; Smith, Shawn M. Violent video games and aggression // *Criminal Justice and Behavior* (2008/Mar) nr. 3, lk. 311-332. Vägivaldsete videomängude ning reaalse tegevuste kuritegude ja perversivõimalike seostest.

Kudlich, Hans ; Tepe, Ilker. Das Tötungsmotiv "Blutrache" im deutschen und im türkischen Strafrecht // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2008) nr. 2, lk. 92-103. Veritasust tapmise motiivina saksa ja türgi karistusõiguses.

Pajuoja, Jussi. Sisäisen turvallisuuden ohjelma – menestys vai ei? Näkökulmia valtioneuvoston poikkialholliseen turvallisuushankkeeseen // *Lakimies* (2007) nr. 7-8, lk. 1038-1052. Riigi sisejulgeolekust, seda mõjutavatest teguritest (kuritegevus, alkohol jt.) ja vastumeetmetest.

Rijken, Conny ; Krimpen, Linda van. The introduction of quality labels in the prostitution sector as a means to combat trafficking in human beings // *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* (2008) nr. 1, lk. 59-88. Prostitutsiooni reguleerimisest ja seadusandlusest Hollandis. Lisatud: inimkaubanduse vastu võitlemise indikaatorid.

Schubert, Dagmar. Strafrechtliche Rückgewinnungshilfe für Geschädigte und keiner will sie haben? // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2008) nr. 2, lk. 55-57. Kuritegelikul teel saadud vara konfiskeerimisest ja kannatanute abistamisest vara tagasisaamisel.

MENETLUSÕIGUS

Arloth, Frank. Neue Gesetze im Strafvollzug // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2008) nr. 3, lk. 129-141. Uutest regulatsioonidest täitemenetluses Saksamaal nii liidu kui liidumaade tasandil.

Fölsch, Peter. Die Berufungszuständigkeit des Oberlandsgerichts bei Fällen mit Auslandsberührung // *Monatsschrift für Deutsches Recht* (2008) nr. 6, lk. 301-304. Liidumaade ülemkohtute (*Oberlandsgerichte*) pädevusala laienemisest kohalike kohtute (*Amtsgerichte*) otsustele.

Karnozova, L. Rossiiskoje ugolovnoje pravosudije v otnošenii nesoveršennoletnih i juvenilnaja justitsija // *Gosudarstvo i pravo* (2008) nr. 3, lk. 54-64. Venemaa kriminaalkohtumenetlusest ja kohtumõistmisest alaealiste üle.

Katzenmeier, Christian. Mediation bei Störungen des Arzt-Patient-Verhältnisses // *Neue Juristische Wochenschrift* (2008) nr. 16, lk. 1116-1120. Mediatsiooni kasutamisest arsti ja patsiendi vaheliste vaidluste puhul.

Kudrjavtsev, V. Konstitutsionno-pravovoi institut kvalifitsirovannoi juriditšeskoj pomoštši v Rossiiskoi Federatsii // *Gosudarstvo i pravo* (2008) nr. 2, lk. 83-89. Kvalifitseeritud õigusabi osutamisest Vene Föderatsioonis.

Nylund, Anna. Seulontaa norjalaisittain – katsaus Norjan uuteen siviiliprosessilakiin // Lakimies (2008) nr. 2, lk. 269-279. Norra uuest tsiviilkohtumenetluse seadustikust, mis kehtib 1. jaanuarist 2008.

Roth, Wolfgang. Wiedereinsetzung nach Fristversäumnis wegen Belegung des Telefaxempfangsgeräts des Gerichts // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 12, lk. 785-791. Tähtaegade ületamise juhtudest kohtumenetluses (nt faksiaparaati kuhjunud dokumentidest põhjustatud edastusrikke tõttu).

Rüpke, Giselher. Mehr Rechtssicherheit für anwaltliche Datenverarbeitung // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 3, lk. 87-90. Advokaaditööga seotud andmete töötlemisest ja kaitsesest.

Seibert, Max-Jürgen. Mediation in der Verwaltungsgerichtsbarkeit // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 4, lk. 365-370. Mediatsioonist halduskohtumenetluses.

Štšerbakov, S. Bremja dokazõvanija po angliiskomu i amerikanskomu ugolovnomu dokazatelstvennomu pravu // Pravovedeniye (2007) nr. 5, lk. 112-117. Tõendamiskohustusest inglise ja ameerika kriminaalõiguses.

Tiedemann, Michael. Erstinstanzlicher Verzicht auf Zeugen im reformierten Berufungsverfahren // Monatsschrift für Deutsches Recht (2008) nr. 5, lk. 237-240. Tunnistajatest loobumisest esimese astme kohtus edasikaebemenetluse puhul.

Triebel, Volker ; Silny, Deny. Die persönliche Haftung der Gesellschafter einer in Deutschland tätigen englischen Rechtsanwalts-LLP // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 15, lk. 1034-1038. Saksamaal tegutsevate inglise advokaadibüroode (*LLP - Limited Liability Partnership*) õigusabist ja isiklikust vastutusest.

Vereštšagin, A. Osobõje mnenija v rossiiskihh sudahh // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 2, lk. 13-23. Kohtuniku eriarvamusest Venemaa kohtus.

Välimäki, Mikko. Uusi ryhmäkannelaki – eräs lainsäädäntöpoliittinen seikkailu // Lakimies (2008) nr. 1, lk. 3-19. Soomes 1. okt. 2007 jõustunud rühmahagi seadusest, selle loomisest ning USA, Rootsi, Norra ja Taani rühmahagi seadustest.

RIIGIÕIGUS

Andrejev, K. Frantsuzskoje zakonodatelstvo o vjezde i prebõvanii inostrantsev i o prave na ubežištše // Sotsialnõje i gumanitarnõje nauki : gosudarstvo i pravo (2007) nr. 2, lk. 70-80. Prantsusmaa seadustest välismaalaste sissesõidu ja riigis viibimise ning varjupaiga taotlemise kohta.

Andrejeva, G. Noveišaja konstitutsija kantona Zürich v kontekste reformõ Šveitsarskogo kantonalnogo konstitutsioonogo prava // Sotsialnõje i gumanitarnõje nauki : gosudarstvo i pravo (2007) nr. 3, lk. 35-42. Zürichi põhiseadusest šveitsi riigiõiguse kontekstis.

Apt, L. Teoretitšeskije voprosõ pravovoi ekspertizõ federalnõhh zakonov // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 2, lk. 18-25. Föderaalseaduste ekspertiisi teoreetilistest küsimustest.

Artjuhhin, R. Vnešnije faktorõ razvitija pravovogo regulirovanija otšotnoi stadii bjudžetnogo protsessa v Rossii // Pravovedeniye (2007) nr. 5, lk. 14-20. Riigieelarve menetlemisest aruandestaadiumis, selle õigusregulatsioonist, teiste riikide praktikast.

Dmitijev, J. ; Ulõbina, T. Problemõ i perspektivõ razvitija zakonodatelnogo regulirovanija gosudarstvennoi tainõ v Rossii // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 2, lk. 78-79. Riigisaladuse õigusregulatsioonist Venemaal.

Gardos-Orosz, Fruzsina. Constitutional rights: horizontal effect and Antidiscrimination Law in Hungary // Acta Juridica Hungarica (2008) nr. 1, lk. 11-136. Ungari diskrimineerimisvastasest seadusest.

Grawert, Rolf. Zur Verantwortlichkeit von Regierungsmitgliedern // Der Staat (2007) nr. 4, lk. 573-588. Valitsusliikmete vastutusest ja Julia Wuttke dissertatsioonist "*Die Verantwortlichkeit von Regierungsmitgliedern in Deutschland und Frankreich*".

Gusy, Christoph. Parlamentarische Kontrolle der Nachrichtendienste im demokratischen Rechtsstaat // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 2, lk. 36-40. Parlamentaarsest kontrollist julgeolekuteenistuste tegevuse üle.

Hain, Karl-E. Die zweite Gebührenentscheidung des Bundesverfassungsgerichts – Kontinuität in den Zeiten der Konvergenz // Juristenzeitung (2008) nr. 3, lk. 128-135. Põhiseaduskohtu riigilõivuga seotud otsustest.

Hartmann, Bernd J. Verfassungsvorgaben für Gesetzinitiativen im Bundestag // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 1, lk. 42-50. Põhiseadusest tulenevatest parlamendi õigusloomet käsitlevatest regulatsioonidest.

Hölscheidt, Sven ; Menzenbach, Steffi. Das Gesetz ist das Ziel : zum Zusammenhang zwischen gutem Verfahren und gutem Gesetz // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 4, lk. 139-145. Õigusloomest põhiseaduse järgi ja praktikas.

Karpen, Ulrich. Gesetzecheck (2005-2007): Empfehlungen zur Qualitätsverbesserung von Gesetzen // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 3, lk. 97-100. Hinnang Saksa parlamendi 16. koosseisu õigusloomealasele tööle (2005-2007).

Kiiski, Kimmo Ilmari. Rikosoikeudellako poliittisia oikeuksia vastaan? // Lakimies (2008) nr. 2, lk. 248-268. Sõdurite poliitilistest õigustest Soomes.

Kleinlein, Thomas ; Rabenschlag, David. Auslandsschutz und Staatsangehörigkeit // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2007) nr. 4, lk. 1277-1337. Välismaalaste kaitsest ja kodakondsusest. Kokkuvõte inglise keeles, lk. 1334-1337.

Lardy, Heather. Explaining the failure of electoral democracy : devolution, election law design and the 2007 Scottish elections // Public Law (2008/Summer), lk. 214-223. 2007. aasta valimistest ning valimisseadusest Šotimaal.

Lohmatov, J. Institut ombudsmena i konstitutsionnoje pravosudije v postsotsialistitšeskih gosudarstvahh Baltiiskogo regiona : mehanizmõ i vzaimodeistvija // Pravovedeniye (2007) nr. 5, lk. 21-28. Ombudsmani institutsioonist ja konstitutsioonikohtutest Baltimaades.

Monaghan, Karon. Constitutionalising equality: new horizons // European Human Rights Law Review (2008) nr. 1, lk. 20-43. Võrdõiguslikkuse tagamisest.

Poole, Thomas. Courts and conditions of uncertainty in "times of crisis" // Public Law (2008/Summer), lk. 234-259. Kohtute tööst n-ö kriitilistes situatsioonides, kus tuleb järgida inimõigusi ja tagada põhiõiguste kaitse, kuid võidelda ohuga riiklikule julgeolekule.

Schoch, Friedrich. Gewährleistungsverwaltung : Stärkung der Privatgesellschaft? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 3, lk. 241-247. Riigi ülesannete ja avalike teenuste delegerimisest erasektorile.

Snežko, O. Konstitutsioonno-pravovaja zaštita semji // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 2, lk. 63-71. Perekonna õiguste kaitsest põhiseaduslike vahenditega.

Velitško, A. Kontrolno-nadzornaja dejatelnost gosudarstva : sistema i jejo elementõ // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 1, lk. 100-104. Riigikontrollist ja järelevalvest.

Venäläinen, Marina. Russia adapts the model of the finnish legal aid system // Review of Central and East European Law (2008) nr. 1, lk. 135-146. Venemaa ja Soome justiitsministeeriumite vahelisest koostööst.

Wallerath, Maximilian. Zur Dogmatik eines Rechts auf Sicherung des Existenzminimums // Juristenzeitung (2008) nr. 4, lk. 157-168. Inimväärse elu tagamisest ja põhiõiguste kaitsest Saksa põhiseaduse § 1, lg 1 järgi.

HALDUSÕIGUS

Battis, Ulrich. Die Entwicklung des Beamtenrechts im Jahre 2007 // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 4, lk. 379-383. Muudatustest riigiametnike ja avalikku teenistust puudutavates regulatsioonides.

Bausback, Winfried ; Schimansky, Christian. Optionen zur Sicherung der kommunalen Planungshoheit am Beispiel der Konversion von Bahnflächen // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 3, lk. 247-252. Kohalike omavalitsuste regionaalplaneeringut puudutavate otsuste ülimuslikkusest erainvestorite kavandatu suhtes raudteele kuuluvate kruntide turustamise näitel.

Beaucamp, Guy ; Seifert, Jens. Wann lohnt sich die Anfechtung einer Prüfungsentscheidung? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 6, lk. 261-266. Eksamitulemuste vaidlustamisest halduskohtus.

Byok, Jan. Die Entwicklung des Vergaberechts seit 2006 // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 9, lk. 559-565. Arengutest ja muudatustest saksa riigihankeõiguses.

Dommach, Hermann. Das Verfahren der Erfolgskontrolle durch Bundesverwaltung für zwendungsfinanzierte Projekte und Institutionen // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 7, lk. 282-287. Riigilt rahalist toetust saanud projektide ja institutsioonide tulemuskontrollist.

Dorf, Yvonne. Rückabwicklung echter und unechter zweistufiger Rechtsverhältnisse // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 4, lk. 375-379. Rahalise toetuse tagasinõudmisest avalikus halduses.

Haack, Stefan. Der Eigenwert der Verwaltungsentscheidung // Archiv des öffentlichen Rechts (2008) nr. 1, lk. 43-78. Seaduse ja haldusakti suhestuse põhiseaduslik ja haldusõiguslik aspekt.

Heß, Rainer ; Burmann, Michael. Die Entwicklung des Straßenverkehrsrechts im Jahre 2007 // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 12, lk. 808-814. Liiklusalastest seadusemuudatustest ja kohtulahenditest.

Hufnagel, Sven. Mobile Navigationsgeräte als verbotene "Radarwarner"? // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 10, lk. 621-625. Radaripeilinguseadmete kasutamise keelustamise praktikast.

Jann, Werner ; Jantz, Bastian. Bürokratiekostenmessung in Deutschland // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 1, lk. 51-68. Hinnanguid Saksamaal 25. aprillil 2006 alustatud programmile "Bürokraatia vähendamise ja parem õigusloome".

Kappus, Pia-Alexandra. Der Verkehrsunfall in der anwaltlichen Beratungspraxis // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 13, lk. 891-894. Õigusalasest nõustamisest liiklusõnnetuste korral Saksamaal.

Knauff, Matthias. Der Ressortprinzip im neuen nordrhein-westfälischen Hochschulrecht // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 7, lk. 269-277. Kõrgkoolireformist Saksamaal ning uuendustest kõrgkoolide juhtimisstruktuuris Nordrhein-Westfahleni liidumaa näitel.

Leder, Martin. Kohärenz und Wirksamkeit des kommunalen Wirtschaftsrechts im wettbewerbsrechtlichen Umfeld // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 5, lk. 173-183. Munitsipaaltegevõtete konkurentsipoliitikast.

Pünder, Hermann. Das neue öffentliche Finanz- und Verwaltungsmanagement // Verwaltungsarchiv (2008) nr. 1, lk. 102-126. Uuest finants- ja haldusjuhtimise süsteemist avalikus sektoris.

Rüpke, Giselher. Datenschutz, Mandatsgeheimnis und anwaltliche Kommunikationsfreiheit // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 16, lk. 1121-1125. Saksa andmekaitse seadusest (BDSG) ja advokaadi õigusest anda informatsiooni kohtuasjade kohta.

Scholtka, Boris ; Baumbach, Antje. Die Entwicklung des Energierechts seit Inkrafttreten des EnWG 2005 // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 16, lk. 1128-1133. Muudatustest energiamajandust puudutavates regulatsioonides Saksamaal alates 2005. aastast.

Schrammeyer, Klaus. Bulgarien: Neues zu Amtshaftungsansprüchen // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2008) nr. 3, lk. 84-85. Ametivastutuse nõudest haldusmenetluse seaduse täiendustes Bulgaarias.

Schuppert, Gunnar Folke. Verwaltungsrecht und Verwaltungsrechtswissenschaft im Wandel // Archiv des öffentlichen Rechts (2008) nr. 1, lk. 79-106. Muutustest ja suundadest haldusõiguses.

Stück, Volker. Die Personalakte im Spiegel der Rechtsprechung // Monatsschrift für Deutsches Recht (2008) nr. 8, lk. 430-434. Töötaja nn isiklikust toimikust ja andmekaitsest.

Zöller, Mark A. Korruptionstrafbarkeit durch Wahlkampfspenden – zugleich Besprechung von BGH, Urteil vom 28. august 2007 // Goltdammer's Archiv für Strafrecht (2008) nr. 3, lk. 151-168. Annetustest erakondade rahastamisest ja valimiskampanias Liidu ülemkohtu (*Bundesgerichtshof*) 2007. aasta 28. augusti lahendis.

Vedenkannas, Matti. Kumppanuus ja julkiset hankinnat // Lakimies (2008) nr. 2, lk. 212-229. Konkurentsist ja avalikest hangetest ning Soome riigihangete seadusest (348/2007).

Veit, Sylvia. Reformen auf die sanfte Art: Bürokratieabbau und Anwendung des Standardkostenmodells in Schweden // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 1, lk. 68-85. Bürokratia vähendamisega seotud reformidest Rootsis.

MEDITSIINIÕIGUS

Gevers, Sjef. Evaluation of the Dutch legislation on euthanasia and assisted suicide // European Journal of Health Law (2007/Dec) nr. 4, lk. 370-379. Eutanaasia ja nn abistatud enesetapu õiguslikust regulatsioonist Hollandis.

Kreß, Hartmut. Ein neuer starrer Stichtag? – Offene Fragen bei der Reform des Stammzellgesetzes // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 2, lk. 53-54. Geeniuuringutest ja tüvirakke puudutava seaduse muutmise kavast Saksamaal.

Lüttig, Frank. "Begleiteter Suizid" durch Sterbehilfevereine: die Notwendigkeit eines strafrechtlichen Verbots // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 2, lk. 57-60. Nn abistatud suitsiidi tõkestamisest Saksamaal.

Maclean, Alasdair R. Advance directives and the rocky waters of anticipatory decision-making // Medical Law Review (2008/Spring) nr. 1, lk. 1-22. Inglismaa ja Walesi praktikast täiskasvanute ravi puudutavates regulatsioonides juhtudeks, kui patsiendi ebapiisav informeeritus võib seada ohtu temalt ravimiseks vajaliku nõusoleku saamise.

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Amirova, M. Diplomatišeskaja zaštita gosudarstvom svojego graždanina // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 3, lk. 22-27. Kodanike õiguste diplomaatilisest kaitsesest.

Hakapää, Kari. Voimankäyttö ilman YK:n valtuutusta: Suomen kriisinhallintalain haasteita // Lakimies (2007) nr. 7-8, lk. 1075-1088. Jõu kasutamisest ilma ÜRO mandaadita ja Soome sõjaliste kriisikollete seadusest (211/2006).

Heikkilä, Satu. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanon valvonta – mitä sillä tarkoitetaan ja mikä merkitys sillä on Euroopan neuvoston ihmisoikeusjärjestelmässä? // Lakimies (2008) nr. 1, lk. 63-83. Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuste täitmise järelevalvest.

Kanaševski, V. Regulirovanije meždunarodnõmi dogovorami o pravahh tšeloveka graždanskikh otnošenii v Rossii // Pravovedenije (2007) nr. 5, lk. 118-129. Inimõiguste tsiviilõiguslike aspektide reguleerimisest rahvusvaheliste lepingutega Venemaal.

Kotzur, Markus. Soziales Völkerrecht für eine solidarische Völkergemeinschaft? // Juristenzeitung (2008) nr. 6, lk. 265-272. Sotsiaalsest õiglusest rahvusvahelises õiguses.

Mannson, Katarina. UN peace operations and security council resolutions : a tool for measuring the status of international human rights law // Netherlands Quarterly of Human Rights (2008) nr. 1, lk. 79-107. ÜRO rahuvalveoperatsioonidest ja Julgeolekunõukogu inimõigustealaste resolutsioonide ja konventsioonide järgimisest.

Nuotio, Kimmo. Eurooppalaistuvan rikosoikeuden ääriiivat // *Lakimies* (2007) nr. 7-8, lk. 1102-1122. Rahvusvahelisest julgeolekust ja ühtlustuva karistusõiguse piirjoontest.

Obuhhova, J. Soveršenstvovaniye zakonodatelstva Rossiiskoi Federatsii v svjazi s ratifikatsijei Konventsii o zaštšite prav tšeloveka i osnovnõhh svobod // *Gosudarstvo i pravo* (2008) nr. 2, lk. 24-31. Inimõiguste ja põhivabaduste konventsiooni ratifitseerimisest ja selle mõjust Venemaa õigusele.

Euroopa Liidu õigus

Fischer-Lescano, Andreas ; Tohidipur, Timo. Europäisches Grenzkontrollregime. Rechtsrahmen der europäischen Grenzschutzagentur FRONTEX // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2007) nr. 4, lk. 1219-1276. Euroopa Liidu piiriagentuuri (FRONTEX) õiguslikest alustest.

Mayer, Franz C. Die Rückkehr der Europäischen Verfassung? Ein Leitfaden zum Vertrag von Lissabon // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2007) nr. 4, lk. 1141-1217. Euroopa Liidu põhiseaduse lepingust Lissaboni lepinguni.

Sari, Aurel. The conclusion of international agreements by the European Union in the context of the ESDP // *International & Comparative Law Quarterly* (2008/Jan) nr. 1, lk. 53-86. Euroopa Liidu Nõukogu ja kolmandate riikide vahelistest lepingutest seoses ELi julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga.

Mereõigus

Allsop, Hon Justice Kames. International maritime arbitration: legal and policy issues // *The Journal of International Maritime Law* (2007/Nov-Dec) nr. 6, lk. 398-415. Merendusvaidluste lahendamisest.

Ferri, Nicola. Current legal developments : United Nations General Assembly // *The International Journal of Marine and Coastal Law* (2008/Mar) nr. 1, lk. 137-149. Veealuse kultuuripärandi kaitsest.

Harrison, James. International Labour Organization // *The International Journal of Marine and Coastal Law* (2008/Mar) nr. 1, lk. 125-135. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) mereõigusega seotud konventsioonidest.

Rahvusvaheline eraõigus

Junker, Abbo. Das Internationale Privatrecht der Straßenverkehrsunfälle nach der Rom II-Verordnung // *Juristenzeitung* (2008) nr. 4, lk. 169-178. Liiklusõnnetustest lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatavat õigust käsitleva ELi direktiivi järgi.

Koostanud Tiia Melts

UUED ÕIGUSRAAMATUD EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS

aprill - juuni 2008

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

Kindral. Professor. Vandeadvokaat / toim. Sulev Raudsepp. - Tallinn : Faatum, 2008. - 174 lk. -
Sisu: Mina, isa ja abikaasa / Aino-Eevi Lukas ; Tavatu tavapärasus. Kindral Lukase elukäik / Ago
Pajur ; Ilmar Rebane - proff. Elu ja tegevus / Uno Lõhmus ; Elulood piltides.

ISBN 978-9985-856-71-0

Märksõnad: juristid ; perekonnad ; ohvitserid ; kindralid ; professorid ; poliitikud ; advokaadid ;
ajalugu ; biograafiad ; Eesti

Kohaviit: 2-08-02150

Смирнов, Александр ; Манукян, Артем. Толкование норм права : учебно-практическое
пособие. - Москва : Проспект, 2008. - 142 lk.

ISBN 978-5-392-00017-3

Märksõnad: õigusnormid ; seaduste tõlgendamine ; Venemaa ; kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-08-03771

Vaateid õiguspoliitikale : artiklite kogumik / koost., toim. ja eess.: Silvia Kaugia ; kokkuvõte:
Tanel Kerikmäe. - Kõrveküla : Avatar Holding, 2008. - 194 lk.

ISBN 978-9949-15-640-5

Märksõnad: õiguspoliitika ; õigusteadvus ; kriminaalpoliitika ; alaealiste kuritegevus ; laste
õigused ; artiklikogumikud ; Eesti

Kohaviit: 2-08-03035

What is Scandinavian law? Social private law / published under the auspices of The Stockholm
University Law Faculty ; ed. by Peter Wahlgren. - Stockholm : Stockholm Institute for
Scandinavian Law : Jure [distributör] : Almqvist & Wiksell [internationell distributör], 2007. -
558 lk. - (Scandinavian Studies in Law ; 50).

ISBN 978-91-85142-66-8

ISSN 0085-5944

Märksõnad: õiguskultuur ; eraõigus ; rahvusvaheline õigus ; avalik õigus ; sotsiaalsed aspektid ;
Põhjamaad ; konverentsikogumikud ; artiklikogumikud

Kohaviit: PL A/1117 ; 50

Õiguskeel 2005-2007 : artiklikogumik / koost. ja toim. Aime Vettik. - Tallinn : Juura, 2008. - 352
lk. - (Juura keeleraamat). - Bibl. joonealustes märkustes.

ISBN 978-9985-75-249-4

Märksõnad: õiguskeel ; terminoloogia ; artiklikogumikud ; Eesti

Kohaviit: 2-08-04190

ÕIGUSAJALUGU

Косарев, Андрей. Всеобщая история государства и права : учебник для студентов высших
учебных заведений / Московский институт права. - Москва : Юриспруденция, 2007. - 501
lk.

ISBN 978-5-9516-0269-5

Märksõnad: riik ; poliitiline ajalugu ; õigusteooria ; kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-08-03574

TSIVILÕIGUS

Antila, Tuomo. Edunvalvontavaltuutus. - Helsinki : WSOYpro, 2007. - XIV, 223 lk.

ISBN 978-951-0-33179-8

Märksõnad: esindus (jur.) ; volitused ; usaldusisikud ; eestkoste ; Soome

Kohaviit: 2-08-03883

Notaries in Europe - growing fields of competence : Austria, Croatia, Czech Republic, Hungary, Slovenia / Center of Legal Competence [etc.] ; contributing authors: Stephan Matyk ... [et al.]. - Wien ; Graz : NWV Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2007. - 238 lk. - (Schriftenreihe des Center of Legal Competence ; 26).

ISBN 978-90-5095-666-6

Märksõnad: notarid ; notariaaltoimingud ; võrdlev analüüs ; Kesk-Euroopa ; Austria ; Horvaatia ; Tšehhi ; Ungari ; Sloveenia ; artiklikogumikud

Kohaviit: PL A/6535 ; 26

ASJAÕIGUS

Flexibilität der Grundpfandrechte in Europa. Band II : Ergebnisse des Workshops vom September 2007 in Berlin / Redaktion: Otmar M. Stöcker. - Berlin : Verband Deutscher Pfandbriefbanken, 2007. - 253 lk. - (Schriftenreihe des Verbandes Deutscher Pfandbriefbanken ; 32).

ISBN 978-3-9811816-2-3

Märksõnad: tsiviilõigus ; piiratud asjaõigused ; kinnispant ; hüpoteegid ; võrdlev analüüs ; Norra ; Rumeenia ; Venemaa ; Serbia ; Ukraina ; konverentsikogumikud

Kohaviit: PL A/6588 ; 32

Мингазова, Ирина. Право собственности в международном праве. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - 295 lk.

ISBN 978-5-466-00295-9

Märksõnad: tsiviilõigus ; omandiõigus ; rahvusvaheline õigus ; Venemaa

Kohaviit: 2-08-02607

VÕLAÕIGUS

Абрамова, Елена. Практический комментарий вексельного законодательства Российской Федерации. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - VII, 245 lk.

ISBN 978-5-466-00300-0

Märksõnad: tsiviilõigus ; vekslid ; äriõigus ; õigusaktid ; Venemaa

Kohaviit: 2-08-02613

Essential cases on natural causation / ed. by Bénédicte Winiger ... [et al.] ; contributors: Håkan Andersson ... [et al.]. - Wien ; New York : SpringerWienNewYork, 2007. - XXI, 632 lk. - (Digest of European Tort Law ; 1).

ISBN 978-3-211-36957-9

Märksõnad: tsiviilõigus ; kahju tekitamine ; hüvitised ; Euroopa Kohus ; kohtulahendid ; Euroopa ; kommentaarid

Kohaviit: 2-08-03802

Johansoo, Helje ; Kaus, Katrin ; Kull, Irene ; Käerdi, Martin ; Mets, Victoria ; Paal, Kaupo ; Parkel, Kaisa ; Tropp, Mare ; Volens, Urmas ; Ligi, Rauno ; Värk, Rutt. Lepingud : näidised ja kommentaarid. 1-2 : [seisuga märts 2008] / peatoim. Marko Kairjak. - Tallinn : Käsiraamatute Kirjastus, 2008. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat).
ISSN 1736-5120

Märksõnad: tsiviilõigus ; lepinguõigus ; lepingud ; kommentaarid ; näidised ; kohtulahendid ; Eesti

Kohaviit: PE A/2485

Piiraja, Marek. Praktilised lepingud ettevõtluses. - Tallinn : Agitaator, 2008. - 200 lk. + CD-ROM. - Bibl. joonealustes märkustes.

ISBN 978-9985-9835-7-7

ISBN 978-9985-9835-8-4 (CD-ROM)

Märksõnad: tsiviilõigus ; lepinguõigus ; lepingud ; rendilepingud ; üürilepingud ; töövõtulepingud ; kindlustuslepingud ; turvateenused ; CD-ROMid ; Eesti

Kohaviit: 2-08-02965

Tampuu, Tambet. Lepinguväliste võlasuhete õigus. - 2., täiendatud tr. - Tallinn : Juura, 2007. - 263 lk. - (Loengud). - Bibl. lk. 243-247. - Märksõnastik lk. 249-263.

ISBN 978-9985-75-244-9

Märksõnad: tsiviilõigus ; nõudeõigus ; alusetu rikastumine (jur.) ; kahju tekitamine ; vastutus ; hüvitised ; kohtulahendid ; Eesti ; õppematerjalid ; loengud

Kohaviit: 2-08-01694

PEREKONNAÕIGUS

Convergence and divergence of family law in Europe / ed. by Masha Antokolskaia. - Antwerpen ; Oxford : Intersentia, 2007. - XIV, 282 lk. - (European Family Law Series ; 18).

ISBN 978-90-5095-690-1

Märksõnad: tsiviilõigus ; õigusteooria ; Euroopa ; konverentsikogumikud

Kohaviit: PL A/5920 ; 18

Gottberg, Eva. Perhesuhted ja lainsäädäntö. - 4. ajantasaistettu painos. - Turku : Turun yliopisto, 2007. - XIV, 280 lk. - (Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja.

Yksityisoikeuden sarja A ; 117).

ISBN 978-951-29-3242-9

ISSN 0783-2001

Märksõnad: tsiviilõigus ; peresuhted ; paarisuhted ; lapsed ; elatis ; Soome

Kohaviit: PL A/6479 ; 117

Juxtaposing legal systems and the principles of European family law on divorce and maintenance / ed. by Esin Örücü, Jane Mair. - Antwerpen ; Oxford : Intersentia ; [Holmes Beach, FL : Distribution for North America, Gaunt Inc.], 2007. - XVII, 269 lk. - (European Family Law Series ; 17).

ISBN 978-90-5095-577-5

Märksõnad: tsiviilõigus ; abielulahutus ; ülalpidamiskohustus ; õigussüsteemid ; võrdlev õigusteadus ; Euroopa ; artiklikogumikud

Kohaviit: PL A/5920 ; 17

Riigikohtu lahendid perekonnaasjades 1993-2007 / koost. Viktor Turkin. - Tallinn : Agitaator, 2008. - 543 lk. - Märksõnastik lk. 542-543.

ISBN 978-9985-9835-6-0

Märksõnad: tsiviilõigus ; kohtulahendid ; Eesti. Riigikohus ; Eesti

Kohaviit: 2-08-04489

ÄRIÕIGUS

Григораш, Игорь. Зависимые юридические лица в гражданском праве : опыт сравнительно-правового исследования. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - X, 169 lk.

ISBN 978-5-466-00292-8

Märksõnad: äriühinguõigus ; äriühingud ; juriidilised isikud ; tütarettvõtted ; võrdlev õigusteadus ; Suurbritannia ; Ameerika Ühendriigid ; Prantsusmaa ; Saksamaa ; Venemaa

Kohaviit: 2-08-02611

Joamets, Kristi ; Solarte Vasquez, Maria Claudia. Legal environment of business : textbook / Tallinn University of Technology, Faculty of Economics and Business Administration, Department of Public Economy, Chair of Business Law. - 2nd ed., amended. - Tallinn : Tallinn University of Technology Press, 2008. - 128 lk. - Bibl. joonealustes märkustes.

ISBN 978-9985-59-755-2

Märksõnad: ettevõtetus ; majandusõigus ; lepinguõigus ; tööõigus ; Eesti

Kohaviit: 2-08-03186

Jõks, Karin ; Liibert, Kersti ; Ots, Maivi ; Peep, Viljar ; Tropp, Mare ; Valter, Jürgen ; Vutt, Andres ; Vutt, Margit. Äriõigus : näidised ja kommentaarid. - Tallinn : Käsiraamatute Kirjastus, 2007. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat). - Seisuga aprill 2008. ISSN 1736-5171

Märksõnad: äriühingud ; osaühingud ; äriregistrid ; füüsilised isikud ; aktsiaseltsid ; riigilõiv ; kommentaarid ; näidised ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE A/2493

Jõks, Karin ; Liibert, Kersti ; Ots, Maivi ; Peep, Viljar ; Tropp, Mare ; Valter, Jürgen ; Vutt, Andres ; Vutt, Margit. Äriõigus : aktsiaselts : näidised ja kommentaarid. - Tallinn : Käsiraamatute Kirjastus, 2007. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat). - Seisuga aprill 2008. ISSN 1736-5104

Märksõnad: äriühingud ; aktsiaseltsid ; kommentaarid ; näidised ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE A/2494

Jõks, Karin ; Liibert, Kersti ; Ots, Maivi ; Peep, Viljar ; Tropp, Mare ; Valter, Jürgen ; Vutt, Andres ; Vutt, Margit. Äriõigus : osaühing : näidised ja kommentaarid. - Tallinn : Käsiraamatute Kirjastus, 2007. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat). - Seisuga aprill 2008. ISSN 1736-5147

Märksõnad: osaühingud ; kommentaarid ; näidised ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE A/2495

Siimann, Ingrid ; Reinberg, Kristi ; Tropp, Mare ; Kirves, Tõnu ; Laks, Eva ; Põldmann, Ivar ; Tagaväli, Reelika ; Ikla, Inna ; Männa, Urmas ; Palts, Mait ; Teder, Reet ; Koppel, Mart Enn ; Saar, Riina. Dokumendinäidised äritegevuses. - Tallinn : Käsiraamatute Kirjastus, 2008. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat). - Seisuga aprill 2008.
ISSN 1736-5112

Märksõnad: dokumendid ; lepingud ; intellektuaalne omand ; kohtud ; näidised ; kommentaarid ; õigusaktid ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE A/2491

RAAMATUPIDAMINE

Allikvee, Anu. Raamatupidamise sise-eeskirjade koostamine. - Tallinn : Pandekt, 2008. - 224 lk. + CD-ROM.

ISBN 978-9985-9868-4-4

Märksõnad: äriõigus ; dokumendid ; aruandlus ; eeskirjad ; CD-ROMid ; Eesti

Kohaviit: 2-08-03032

Villems, Toomas. Majandusaasta aruande koostamine. - 2., täiendatud ja kohandatud tr. - Tallinn : Pandekt, 2008. - 288 lk. + CD-ROM.

ISBN 978-9985-9868-2-0

Märksõnad: äriõigus ; ettevõtted ; aruandlus ; aruanded ; CD-ROMid ; Eesti

Kohaviit: PE A/2466

KESKKONNAÕIGUS

The Oxford handbook of international environmental law / ed. by Daniel Bodansky, Jutta Brunnée, Ellen Hey. - Oxford [etc.] : Oxford University Press, 2007. - XXVIII, 1080 lk.
ISBN 978-0-19-926970-9

Märksõnad: õigusteooria ; keskkonnakaitse ; käsiraamatud ; artiklikogumikud

Kohaviit: 3-08-00913

TÖÖÕIGUS

Aigro, Janika ; Muda, Merle ; Ojasu, Herdis ; Orgo, Inge-Maret ; Oro, Lemmi ; Rohtla, Thea ; Sarap, Katrin ; Siigur, Heino ; Siitam, Niina ; Toomla, Helve ; Tropp, Mare ; Vahtra, Katrin ; Vallisaar, Heli. Tööõigus : näidised ja kommentaarid / peatoim. Thea Rohtla. - Tallinn : Käsiraamatute Kirjastus, 2008. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat). - Seisuga aprill 2008.

ISSN 1736-5155

Märksõnad: töösuhted ; töölepingud ; tööaeg ; puhkus (töökorraldus) ; palk ; kommentaarid ; näidised ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE A/2490

Reisberg, Rein ; Soon, Silja ; Soon, Argo ; Brückel, Ester ; Kiviall, Jaan. Töötervishoid ja -ohutus : näidised ja kommentaarid. - Tallinn : Käsiraamatute Kirjastus, 2008. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat). - Seisuga aprill 2008.

ISSN 1736-5163

Märksõnad: töökeskkond ; tööohutus ; töökaitse ; näidised ; kommentaarid ; õigusaktid ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE A/2303

Sorainen, Olli. Ulkomaalainen työntekijä : rekrytointi, maahantulo ja työnteko. - Helsinki : Edita, 2007. - 300 lk. - (Työsuhdekirjasto).

ISBN 951-37-4853-1

Märksõnad: töösuhted ; välistöötajad ; töötajate vaba liikumine ; tööload ; õiguslikud aspektid ; sotsiaalkaitse ; Soome

Kohaviit: 2-08-02586

Тавитс, Гаабриель ; Райдве, Хели ; Антсмяз, Рандо ; Мяги, Ренно. Справочник по трудовым отношениям. 2. - Tallinn : Äripäeva Kirjastus, 2008. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat).

Märksõnad: töösuhted ; töölepingud ; tööaeg ; töövaidlused ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE A/2300

Tavits, Gaabriel ; Raidve, Heli ; Antsmäe, Rando ; Mägi, Renno ; Treier, Thea ; Käärats, Egle. Töösuhete käsiraamat. - Tallinn : Äripäeva Kirjastus, 2008. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat). - Seisuga aprill 2008.

Märksõnad: töösuhted ; töölepingud ; tööaeg ; töövaidlused ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE A/2285

Työoikeus tänään : juhlaulkaisu Martti Kairinen 1947 - 24/6 - 2007 / toim. Ari Saarnilehto. - Turku : Turun yliopisto, 2007. - IX, 213 lk. - (Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja. A. Juhlaulkaisut ; 19).

ISBN 978-951-29-3206-1

ISSN 0784-1752

Märksõnad: töösuhted ; töölepingud ; juristid ; Soome ; artiklikogumikud

Kohaviit: PL B/4956 ; 19

MAKSUÕIGUS

Tulumaksuseadus : kommenteeritud muudatused / eess.: Madis Peil. - Tallinn : Pandekt, 2008. - 216 lk. + CD-ROM.

ISBN 978-9985-9903-4-6

ISBN 978-9985-9903-5-3 (CD-ROM)

Märksõnad: tulumaks ; muudatused ; kommentaarid ; CD-ROMid ; Eesti

Kohaviit: 2-08-04668

KARISTUSÕIGUS

Festschrift in honour of Raimo Lahti / ed. by Kimmo Nuotio. - Helsinki : University of Helsinki, 2007. - VIII, 374 lk. - (*Forum iuris* : Publications of the Faculty of Law University of Helsinki).

ISBN 978-952-10-3749-8

ISSN 1456-842X

Märksõnad: kriminaalõigus ; õigusteooria ; võrdlev õigusteadus ; juristid ; Soome ; artiklikogumikud ; konverentsikogumikud

Kohaviit: 2-08-01217

Чупрова, Елена. Ответственность за экономические преступления по уголовному праву Англии. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - XVII, 187 lk. - (Уголовное право : современный взгляд).

ISBN 978-5-466-00228-3

Märksõnad: karistusõiguse eriosa ; majanduskuriteod ; kriminaalvastutus ; karistused ;

Suurbritannia

Kohaviit: 2-08-02610

MENETLUSÕIGUS

Eesti Advokatuur : aastaraamat 2007. - Tallinn : Ilo, 2008. - 136 lk.
ISSN 1406-7315

Märksõnad: advokatuur ; advokaadid ; Eesti ; aastaraamatud

Kohaviit: PE A/1584 ; 2007

Court system of Japan. - [Tokyo] : Supreme Court of Japan, 2007. - 27 lk.

Märksõnad: kohtud ; kohtusüsteemid ; Jaapan

Kohaviit: 2-08-02372

Lappalainen, Juha ; Frände, Dan ; Havansi, Erkki ; Koulu, Risto ; Niemi-Kiesiläinen, Johanna ; Nylund, Anna ; Rautio, Jaakko ; Sihto, Juha ; Virolainen, Jyrki. Prosessioikeus. - Helsinki : WSOYpro, 2007. - 1517 lk. - (Oikeuden perusteokset).

ISBN 978-951-0-32491-2

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus ; kriminaalkohtumenetlus ; Euroopa Liidu õigus ; Soome

Kohaviit: 3-08-00750

RIIGIÕIGUS

15 kaasust / idee: Alo Heinsalu ; peatoim.: Madis Ernits ; toim. Katrin Prükk ; koost. Merike Saarmann, Ksenia Žurakovskaja, Jaana Padrik, Alo Heinsalu, Nele-Marit Oras. - Tallinn : Õiguskantsleri Kantselei, 2008. - 145 lk. - Bibl. lk. 135-145. - Sisaldab ka: Õiguskantsler 15 aasta pärast / Allar Jõks ; Õiguskantsleri institutsiooni kronoloogia / Jaana Padrik, Alo Heinsalu ; Statistika / Nele-Marit Oras, Alo Heinsalu.

ISSN 1736-3039

Märksõnad: õiguskantslerid ; põhiseaduslikkuse järelevalve ; kohtulahendid ; Eesti

Kohaviit: 2-08-04060

Annual report 2006 of the Chancellor of Justice : overview of the conformity of the legislation passed by the legislative and executive powers and local governments with the Constitution and the laws. Overview of the activities of the Chancellor of Justice in the protection of fundamental rights and freedoms / foreword: Allar Jõks. - Tallinn : Office of the Chancellor of Justice, 2007. - 272 lk.

ISSN 1736-3039

Märksõnad: põhiseaduslikkuse järelevalve ; õiguskantslerid ; aastaraamatud ; Eesti

Kohaviit: PE B/2935

Kodaniku käsiraamat : [seisuga detsember 2007] / koost. ja autorid: Mare Jõeorg, Liina Kirsipuu, Märt Kõrgmaa, Sten Hansson, Meeli Miidla-Vanatalu, Erko Vanatalu, Anna-Maria Veidemann, Priit Vinkel, Rait Kaarma, Mare Räis, Kristina Vaksmaa, Rein Taagepera, Aivar Jarne, Kaie Piiskop, Kadri Klettenberg-Paas ; eess.: Urve Palo, Ülle Kraft. - 4., täiend. ja parand. tr. - Tallinn : Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2007. - 326 lk.

Märksõnad: riik ; kodanikud ; kodakondsus ; institutsioonid ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: 3-08-01052

Põhiseaduse teel / dokumente ja materjale kogunud ja selgitanud Eerik-Juhan Truuväli. - Tallinn :
По, 2008. - 445 lk. - Raamat on mapis.

ISBN 978-9985-57-943-5

Märksõnad: õigusloome ; põhiseadused ; õigusaktid ; allikapublikatsioonid ; dokumendid ;
kommentaaris ; Eesti

Kohaviit: 2-08-03012

Eesti Vabariigi õiguskantsler : põhiseaduslikkuse järelevalvaja. Põhiõiguste ja vabaduste kaitsja.
Diskrimineerimisvaidluste lahendaja. Alandava kohtlemise ennetaja. Muud ülesanded / eess.:
Indrek Teder. - Tallinn : Õiguskantsleri Kantselei, 2008. - 20 lk. + lisa: Õiguskantslerile esitatava
avalduse blankett.

Vt. ka: http://www.oiguskantsler.ee/public/resources/editor/File/buklett_2008_Teder_UUS.pdf

Märksõnad: õiguskantslerid ; põhiseaduslikkuse järelevalve ; Eesti

Kohaviit: 2-08-04331

HALDUSÕIGUS

Дмитриев, Юрий ; Комарова, Валентина ; Пылин, Владимир. Муниципальное право
Российской Федерации : учебник для студентов высших учебных заведений. - Ростов-на-
Дону : Феникс, 2007. - 686 lk. - (Высшее образование).

ISBN 978-5-22-12219-8

Märksõnad: kohalikud omavalitsused ; munitsipaalõigus ; haldusjuhtimine ; Venemaa ;
kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-08-03561

Образовательное законодательство и образовательные системы зарубежных стран /
Федеральный центр образовательного законодательства, Центр публично-правовых
исследований ; под ред. А. Н. Козырина. - Москва : Academia, 2007. - 422 lk. -
(Монографические исследования : право).

ISBN 5-87444-264-2

Märksõnad: haridus ; hariduskorraldus ; õigusaktid ; õigusloome ; võrdlev analüüs ; Ameerika
Ühendriigid ; Suurbritannia ; Prantsusmaa ; Soome ; Jaapan ; Hiina ; Türgi ; Iraan ; Pakistan

Kohaviit: 2-08-03560

Публичные услуги : правовое регулирование (российский и зарубежный опыт) : сборник
статей. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - IX, 245 lk.

ISBN 978-5-466-00251-5

Märksõnad: avalikud teenused ; konverentsikogumikud

Kohaviit: 2-08-02620

Штобер, Рольф. Хозяйственно-административное право : основы и проблемы : мировая
экономика и внутренний рынок : перевод с немецкого = Allgemeines

Wirtschaftsverwaltungsrecht. - Москва : Волтерс Клувер, 2008. - XXVIII, 370 lk. -

(Гражданское и экономическое право Германии и Европы ; 5).

ISBN 978-5-466-00328-4

Märksõnad: majandusõigus ; majandusjuhtimine ; siseturg ; turuõigus ; rahvusvaheline õigus ;
Euroopa Liidu õigus ; Saksamaa

Kohaviit: 2-08-03768

Таможенное право : учебник / Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации ; ответств. ред. А. Ф. Ноздрачев. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - XIII, 666 lk. - (Библиотека студента).

ISBN 5-466-00218-6

Märksõnad: toll ; majandusõigus ; äriõigus ; Venemaa

Kohaviit: 2-08-02616

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Baltic yearbook of international law 2007. Vol. 7. - Leiden ; Boston : Kluwer, 2008. - 485 lk.

ISBN 978-90-04-16413-0

ISSN 1569-6456

Märksõnad: artiklikogumikud ; aastaraamatud ; Baltimaad ; Eesti ; Läti ; Leedu

Kohaviit: PL A/5537 ; 2007

The British year book of international law 2006. - Oxford : Clarendon Press, 2007. - XIII, 943 lk.

ISSN 0068-2691

Märksõnad: aastaraamatud ; rahvusvahelised kohtud ; õigusemõistmine ; sõjaõigus ; inimõigused ; kohtulahendid

Kohaviit: PL A/4025 ; 2006

Dolzer, Rudolf ; Schreuer, Christoph. Principles of international investment law. - Oxford [etc.] : Oxford University Press, 2008. - XLIII, 433 lk. - (Foundations of Public International Law).

ISBN 978-0-19-921175-3

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud ; välisinvesteeringud ; vaidluste lahendamine ; vahekohtud

Kohaviit: 2-08-03505

Кокин, Александр. Международная морская перевозка груза : право и практика. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - XVIII, 562 lk.

ISBN 978-5-466-00225-6

Märksõnad: mereõigus ; meretransport ; merekaubandus ; rahvusvahelised veod ; äriõigus ; transpordiõigus ; käsiraamatud

Kohaviit: 2-08-02606

Лукашук, Игорь. Международное право : общая часть : учебник для студентов юридических факультетов и вузов / Российская академия наук, Институт государства и права, Академический правовой университет. - 3-е изд., перераб. и доп. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - XV, 416 lk. - (Библиотека студента).

ISBN 5-466-00103-1

Märksõnad: õigusallikad ; õigusloome ; normitehnika ; siseriiklik õigus ; kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-08-02605

Лукашук, Игорь. Международное право : особенная часть : учебник для студентов юридических факультетов и вузов / Российская академия наук, Институт государства и права, Академический правовой университет. - 3-е изд., перераб. и доп. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - XVI, 518 lk. - (Библиотека студента).

ISBN 5-466-00104-X

Märksõnad: õigusallikad ; inimõigused ; rahvusvahelised organisatsioonid ; rahvusvahelised lepingud ; kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-08-02617

Nurmela, Ilona ; Almann, Lauri ; Punison, Birgit ; Põldvere, Pirkka-Marja ; Tuulas, Viktoria ; Vainomaa, Madis. Rahvusvaheline eraõigus. - 3., täiend. tr. - Tallinn : Juura, 2008. - 352 lk. - (Loengud). - Bibl. lk. 321-342. - Märksõnastik lk. 343-352.

ISBN 978-9985-75-252-4

Märksõnad: rahvusvaheline eraõigus ; asjaõigus ; pärimisõigus ; võlaõigus ; perekonnaõigus ; tsiviilkohtumenetlus ; kõrgkooliõpikud ; loengud

Kohaviit: 2-08-04741

Звекон, Виктор. Коллизии законов в международном частном праве / Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - XX, 392 lk.

ISBN 978-5-466-00248-5

Märksõnad: rahvusvaheline eraõigus ; õigusnormid

Kohaviit: 2-08-02614

Koostanud Maia Ruttu

